عکس: ابوالفضل نسایی / ایران

کاهش اشتغال ناقص با گسترش تعاونی‌ها

حمایت از تعاونی‌ها نقش مؤثری در رونق بازار کار، اشتغال، چرخه اقتصاد، انگیزه کار و تولید دارد، بازتاب مثبت، شبکه‌سازی در تولید، توزیع و عرضه نه تنها در اقتصاد کشور مشهود خواهد بود؛ بلکه از ایجاد اشتغال ناقص و مشاغل کاذب در جامعه جلوگیری می‌کند

ایجاد خط اعتباری سه هزار میلیارد تومانی برای توسعه تعاونی‌ها

رونق اشتغال در تعاونی‌ها

تعاون

فرزانه پیری
روزنامه نگار

احیای واحدهای تولیدی و صنعتی با رویکرد پایداری مشاغل و رونق اقتصادی از محوری‌ترین سیاستگذاری دولت سیزدهم است. بر همین اساس است که دولت فعال کردن بنگاه‌ها و کارگاه‌های نیمه راکد و تعطیل را در دستور کار قرار داد. آمارها نیز حاکی از عملکرد مثبت دولت در این حوزه است. در این میان احیای تعاونی‌های غیر فعال نیز یکی از راهبردهای وزرات تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. بخش تعاون، یکی از ارکان سه‌گانه اقتصاد کشور براساس اصل ۴۴ قانون اساسی است که قرار است سهم آن در اقتصاد کشور به ۲۵ درصد برسد. با احیای بیش از ۴ هزار تعاونی در دولت سیزدهم تعداد تعاونی فعال به ۱۰۱ هزار تعاونی رسیده و در حال حاضر نیز زمینه ۵۴۰ تعاونی غیر فعال را در دست احیا دارد. با وجود این هنوز ۲۴۳ هزار تعاونی غیرفعال در کشور وجود دارد که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای احیای آنها، تسهیلات ویژه‌ای را در نظر گرفته است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تأکید بر اینکه به وضعیت واحدهای تولیدی رسیدگی می‌شود، گفته است که یکی از سیاست‌های دولت سیزدهم احیای واحدهای تولیدی راکد و نیمه‌تعطیل است تا گره از تولید را باز کند.

طبق گفته سید صولت مرتضوی، بعضی از واحدها دارای مشکلات بانکی، کمبود سرمایه در گردش و سایر موارد بوده است که در این زمینه نهادهای متولی بویژه وزارت کار وارد عمل شد.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در بخش نهضت ملی احیای تعاونی‌ها نیز ورود کرده است تا نیروی کار فعال به بازار گرایش پیدا کند. در این طرح، واحدهای تولیدی تعاونی که شرایط دریافت تسهیلات قرض‌الحسنه را دارا باشند به بانک معرفی می‌شوند تا با تزریق سرمایه و رفع موانع تولید به عرصه اقتصادی بازگردند. بنا به گفته مسکنی، معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیش از ۵۴۰ واحد تعاونی غیرفعال هستند که دولت قرار است آنها را احیا کند. همچنین در دولت سیزدهم بیش از ۴ هزار واحد تولیدی ایجاد شده که ظرفیت اشتغالزایی ۱۰۳ هزار نفر را فراهم کرده است. طبق گفته مهدی مسکنی، در این دولت نسبت به مدت مشابه گذشته، ثبت تعاونی‌ها ۲.۵ درصد و تعداد شاغلان ۳.۵ درصد افزایش یافته است.

وی در این باره گفته است، حدود ۲۴۳ هزار تعاونی در کشور وجود دارد که از این تعداد ۱۰۱ هزار تعاونی فعال هستند و درصدد احیای تعاونی‌های مشکل‌دار و تقویت این بخش در اقتصاد کشور هستیم. بر اساس آخرین گزارش‌ها از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ۵۰ همت (هزار میلیارد تومان) تسهیلات برای توسعه تعاونی و اعضای تعاونی‌ها در دولت سیزدهم پرداخت شده است. همچنین برای اولین بار در قانون بودجه امسال، ۱۱ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برای توسعه تعاونی‌های فراگیر در نظر گرفته شد. پرداخت تسهیلات در کنار ایجاد خط اعتباری سه هزار میلیارد تومانی است که شیوه‌نامه اجرایی آن به استان‌ها ابلاغ شد. رویکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دولت سیزدهم احیا و تقویت تعاونی‌هاست به گونه‌ای که سند توسعه تعاون را که بیش از ۱۲ سال معطل مانده بود اصلاح کرد تا سهم تعاون در اقتصاد کشور را به ۲۵ درصد برساند.

> برای اولین بار در قانون بودجه امسال، ۱۱ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برای توسعه تعاونی‌های فراگیر در نظر گرفته شد. پرداخت تسهیلات در کنار ایجاد خط اعتباری سه هزار میلیارد تومانی است که شیوه‌نامه اجرایی آن به استان‌ها ابلاغ شد

به اعتقاد کارشناسان و فعالان اقتصادی، توسعه تعاون نه تنها به رونق تولید و اقتصاد کشور منجر می‌شود بلکه به ثبات اشتغال و افزایش جذب نیروهای کار در این بخش کمک می‌کند و از جامعه بیکاران در کشور می‌کاهد.

به‌طور کلی، حمایت از تعاونی‌ها نقش مؤثری در رونق بازار کار، اشتغال، چرخه اقتصاد، انگیزه کار و تولید دارد، بازتاب مثبت، شبکه‌سازی در تولید، توزیع و عرضه نه تنها در اقتصاد کشور مشهود خواهد بود بلکه از ایجاد اشتغال ناقص و مشاغل کاذب در جامعه جلوگیری می‌کند. براساس واکاوی بازار کار، مشاغل کاذب و غیرمولد باعث بروز مشکلاتی از جمله سفته بازی، دلالی و اخلال در آرامش بازار شده و بن‌بست‌های اقتصادی را برای کشور به وجود می‌آورد ضمن اینکه انگیزه کار مولد را در بین نیروی کار کمرنگ خواهد کرد.

البته برنامه‌ریزی برای بازگرداندن واحدهای نیمه تعطیل به چرخه تولید در دولت سیزدهم آغاز شده و شخص رئیس‌جمهور با اهتمام و جدیت در سفرهای استانی از کارگاه‌ها و واحدهای نیمه تعطیل بازدید کرد و از نزدیک، دغدغه‌های تولیدکنندگان را شنید و دستور رسیدگی به مشکلات را صادر کرد که اکنون شاهد رونق واحدهای تولیدی نیمه فعال که میراث دولت گذشته بود، هستیم. در پیگیری مشکلات تولیدکنندگان نهادهایی از جمله وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت و سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی آستین بالا زدند و در این زمینه اقداماتی انجام دادند و با راهکارهایی از جمله شناسایی موانع تولید، حذف دستورالعمل‌های دست و پاگیر و قوانین زائد، نابسامانی بازار تولید و عرضه، مشکلات زیرساختی، تأمین مواد اولیه، اعطای تسهیلات با هدف افزایش سرمایه در گردش و بهره‌مندی از تکنولوژی‌های جدید، چالش‌های تولیدکنندگان و صنعتگران را مورد بررسی قرار دادند.

طبق آخرین آمارهایی که از سوی نهادهای متولی منتشر شده است از زمان روی کار آمدن دولت سیزدهم بیش از سه هزار و ۸۰۰ واحد صنعتی راکد به چرخه تولید بازگردانده شده است، احیای واحدهای صنعتی در داخل و خارج از شهرک‌های صنعتی، زمینه اشتغال به‌کار ۶۱ هزار و ۱۰ نفر را در دو سال گذشته (۱۴۰۰ و ۱۴۰۱) فراهم کرده که این امر حاصل تعامل و تقویت بخش خصوصی و تبدیل شدن تصدی‌گری‌های دولتی به نظارت‌ها بوده است.

دولت سیزدهم با اعتماد به بخش خصوصی و تقویت آن به‌عنوان بازوان توانمند اقتصاد کشور، زمینه رفع موانع و مشکلات زیرساختی را فراهم کرده است.

برش

مشارکت بالا در خلق اشتغال

یکی از خصوصیات مهمی که اغلب به تعاونی‌ها نسبت داده می‌شود، مشارکت بالای آنها در خلق اشتغال و ایجاد درآمد و در نتیجه رشد اقتصادی است. آمار و ارقام این بخش در کشورهایی که بخش تعاون در آنها گسترش یافته، نشان می‌دهد بخش عمده از تولید ناخالص داخلی آنها ناشی از تولیدات همین واحدهای تعاونی است.

امروزه نقش تعاونی‌ها در ایجاد اشتغال مولد و پایدار، رونق تولید و خودکفایی اقتصادی بی‌بدیل است. تعاونی‌ها از طریق چهار کانال کارآفرینی، نوآوری و تغییر فناوری، پویایی صنعت و در نهایت ایجاد فرصت‌های شغلی و افزایش درآمد بر اقتصاد کشور تأثیرگذارند. به علاوه شدت یافتن رقابت جهانی، افزایش بی‌اطمینانی و تقاضای فزاینده برای محصولات متنوع باعث شده است که اقبال به این صنایع بیشتر شود.

بازار

بازگشت شاخص کل بورس به مرز ۲ میلیون واحد

در پایان معاملات دومین روز هفته، شاخص کل بورس گام نزولی خود را به ارتفاع ۴۹ هزار و ۵۹۳ واحد بر زمین گذاشت و به مرز ۲ میلیون واحد بازگشت. معاملات دیروز بازار سهام تحت تأثیر روند کاهشی قیمت انواع ارز در بازارهای غیررسمی قرار گرفت.

به گفته کارشناسان، رکود شدید در بازار ارز و ادامه روند کاهشی نرخ دلار باعث شده تا برخی سهامداران در مورد توانایی شرکت‌های صادراتی برای تکرار سودهای سال ۱۴۰۱ تردید کنند. از این رو در معاملات روز یکشنبه، اکثر معامله‌گران از خرید سهام در قیمت‌های جاری اجتناب کردند.

دیروز از ۶۴۵ نماد معامله شده در تالارهای بورس و فرابورس، ۵۶۸ نماد (۸۸ درصد) با کاهش قیمت روبه‌رو شد و تنها ۷۷ نماد رشد قیمت داشت. آمار نشان می‌دهد، بیشتر نمادهای منفی بازار در محدوده منفی ۲ تا منفی ۵ درصد معامله شدند. کارشناسان این موضوع را نشانه ادامه ریزش در روزهای آتی می‌دانند. از این تعداد ۴۰ نماد در صف خرید و ۲۵۰ نماد نیز در صف فروش بسته شدند.

حقوقی‌ها معاملات را در دست گرفتند

روز یکشنبه مانند روزهای گذشته، شاهد خروج ۹۶۹ میلیارد تومانی پول حقیقی از معاملات سهام بودیم. در این روز حدود ۸۰ میلیارد تومان پول حقیقی وارد صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت شد. از نظر برخی کارشناسان بازار، با توجه به کاهش حجم و ارزش معاملات و کنار کشیدن سهامداران حقیقی از معاملات سهام، دست سهامداران حقوقی برای تعیین روند معاملات بازتر شده است. سهامداران حقوقی فعال در بازار را می‌توان به دو دسته شرکت‌های بازارگردان و شرکت‌های سرمایه‌گذاری و سبدگردان تقسیم کرد. همچنین صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز از جمله معامله‌گران حقوقی بازار شناخته می‌شوند. از آنجا که معامله‌گران حقوقی معمولاً با اهداف بلندمدت و متفاوت از سهامداران حقیقی در بازار فعالیت می‌کنند، معاملات آنها کمتر از حقیقی‌ها تحت تأثیر اخبار و حاشیه‌های پیرامون بازار قرار می‌گیرد.

سهم بیشتر سهامداران حقوقی از معاملات می‌تواند از بروز هیجانات بکاهد و نوسان قیمت‌ها را کاهش دهد.

سهامداران حقوقی به دلیل برخورداری از افراد متخصص و کارآزموده می‌توانند تحلیل بهتری نسبت به ارزندگی سهام داشته باشند و به همین دلیل کارشناسان به افراد کم‌تجربه توصیه می‌کنند برای سرمایه‌گذاری در بازار سهام از طریق این شرکت‌ها و صندوق‌ها اقدام کنند.

خبر

پیامک چالش‌ساز خودروسازان خصوصی

تعدادی از مشتریان خودروسازان خصوصی از ارسال پیامک‌های واریز وجه برای خودروهای منتخبشان در فروش‌های یکپارچه خبر داده‌اند؛ این پیامک واریز زودتر از موعد با برنامه‌ریزی مشتریان برای فراهم کردن مبلغ خودرو منافات داشته و آنها را به دردسر انداخته است.

در آخرین روزهای هفته گذشته، دو شرکت خودرویی مدیران‌خودرو و کرمان‌موتور برای مشتریان خود در مرحله اول سامانه یکپارچه فروش خودروها که نوبتشان زمستان ۱۴۰۲ (ویژه مشتریان مدیران‌خودرو) و بهار ۱۴۰۳ (ویژه مشتریان کرمان‌موتور) بود پیامک واریز وجه در موعد ۲۱ تا ۲۵ تیرماه ارسال کردند.

تعدادی از شرکت‌کنندگان در فروش یکپارچه خودروها که متقاضی محصولات این دو شرکت خودرویی بودند اعلام کردند که با توجه به ارسال پیامک واریز وجه زودتر از موعد دچار مشکل شده‌اند؛ چرا که برای فراهم کردن وجه خودرو برای زمستان ۱۴۰۲/ بهار ۱۴۰۳ برنامه‌ریزی کرده بودند و در حال حاضر جورکردن این مبالغ برایشان مقدور نیست.

به گزارش ایسنا، گروه صنعتی مدیران‌خودرو اعلام کرد، اکنون مشتری باید نماینده مورد نظر خود را انتخاب و تنها ۳۰ درصد از مبلغ خودرو را واریز کند و الباقی وجه خودرو را در زمان صدور دعوتنامه برای تکمیل وجه و دریافت خودرو واریز کند.

اما مشتریان کرمان‌موتور اعلام کردند که این شرکت در این موعد مقرر که آن را تا ۲۷ تیر هم تمدید کرده است، تمام وجه خودرو را مطالبه کرده است.

کرمان‌موتور هم اعلام داشت: این شرکت تصمیم دارد، به‌جای بهار سال آینده، خودروها را زودتر از موعد مقرر و به صورت ۹۰ روزه و ۱۲۰ روزه تحویل مشتریان دهد.

هر چند که این تحویل زودتر از موعد می‌تواند بسیار خوب و رضایت‌بخش باشد؛ اما به شرط آنکه مشتری وجه خودرو را بتواند به این سرعت تأمین کند، چرا که در صورت عدم واریز وجه، احتمالاً نوبت مشتری از بین خواهد رفت و عدم واریز به منزله انصراف تلقی خواهد شد.

اقدام سازمان بورس در تنوع‌بخشی خدمات قابل دسترس برای عموم سهامداران

«نیما میرزایی»، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با ایران اقتصادی به ارائه توضیحاتی در خصوص لزوم افشای آمار مربوط به جریان ورود و خروج پول به کارگزاری‌ها و سیستم بانکی پرداخت و اعلام کرد: داده‌های مؤثر بر روند معاملات بازارهای مالی بخصوص بازار سرمایه گسترده و متنوع هستند و متأسفانه بخش عمده‌ای از این داده‌های ارزشمند یا به‌صورت مستقیم پالایش شده در اختیار عموم سرمایه‌گذاران قرار نمی‌گیرد یا گاهی بعضی از این اطلاعات با هزینه‌های بالا قابل استفاده توسط برخی از سهامداران خواهد بود.

برای مثال دریافت ریز معاملات کدهای معاملاتی بالاخص کدهای بزرگ موضوعی است که در اختیار همه نیست و افرادی که به‌دنبال استفاده از آن هستند باید هزینه زیادی را پرداخت کنند.

این کارشناس بازار سرمایه اظهار داشت: موضوع قابل توجه این است که داده‌های جزئی مفید و قابل اتکایی را می‌توان از نقل و انتقالات و جریان ورود و خروج پول به نهادها یا نمادهای مختلف کسب کرد. اکنون اقدامات مختلفی وجود دارد که سازمان بورس می‌تواند به جهت تنوع‌سازی خدمات قابل دسترس برای عموم در اختیار سهامداران قرار دهد.

میرزایی گفت: در این زمینه داده‌های مختلف مالی وجود دارد که عموماً نهادهای بزرگ به آن دسترسی دارند اما سهامداران خرد از آن بی‌بهره هستند که در این راستا باید نقش شرکت‌های پردازش اطلاعات را که اکنون در اکوسیستم بورس فعال هستند تقویت کنیم و از حالت حیاط خلوتی که به آنها داده شده است و عموم سرمایه‌گذاران آشنایی اولیه با آن ندارند فاصله بگیرند و از این طریق باید دیتاهای مفید در اختیار سهامداران خرد قرار بگیرد. این اقدام مفید و بهتر است مورد پردازش نیز قرار بگیرد.

وی تأکید کرد: داده‌های خام و گسترده چندان کمکی به فعالان کم تجربه نمی‌کند اما اگر پردازش خوبی روی آنها صورت بگیرد به طور حتم کمک کننده به شفافیت بازار و کارایی بازار در بلندمدت خواهد شد.

در این زمینه بهتر است جریان ورود و خروج پول به کارگزاری‌ها و سیستم بانکی که تاکنون برای عموم افشا نشده است، افشا شود؛ چراکه این اطلاعات می‌تواند از اهمیت ویژه‌ای در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در بورس برخوردار باشد و بهتر است سازمان بورس در این رابطه اقدامات لازم را در دستور کار قرار دهد.

پول‌های خارج شده از معاملات بازار سهام کجا می‌رود؟

گزارش

دولت سیزدهم و مسئولان حاضر در سازمان بورس از زمان آغاز به کار خود در دولت فعلی از هیچ تلاشی برای ایجاد شفاف‌سازی‌ها در معاملات بازار به نفع سهامداران کوتاهی نکرده و تاکنون اقدامات متعددی مانند نمایش عمق مظنه را در دستور کارهای خود قرار داده‌اند که در این راستا، سازمان بورس به منظور گسترش شفافیت و رفع هرگونه شائبه، برای نخستین بار در دنیا عمق مظنه (همه سفارشات خرید و فروش) را به‌صورت رایگان برای همه فعالان بازار نمایش داد.

با وجود این دستاوردها و تلاش‌های موفق و مؤثر مدیران فعلی بازار سرمایه، اما همچنان برای دسترسی به یک بازار کاراتر و شفاف‌تر مطالباتی از طرف سرمایه‌گذاران وجود دارد که رسیدگی به آنها می‌تواند اعتماد بیشتر سهامداران به ساختار بازار سرمایه را به همراه داشته باشد.

مسأله مربوط به افشای آمار ورود و خروج پول از حساب کارگزاری‌ها به حساب بانکی از جمله این مسائل است.

باید توجه داشت، انتشار عمومی آمار جمعی ورود و خروج پول به بازار سرمایه می‌تواند به تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران کمک کند و در عین حال به سیاستگذاران کلان اقتصادی نیز کمک می‌کند تا رفتار پول در بازارهای ایران را بهتر تشخیص داده و از بروز ناهنجاری‌ها در بازارهای مالی جلوگیری کنند.

این آمار در گذشته برای سهامداران افشا می‌شد اما از چند سال گذشته تحت تأثیر برخی از تصمیم‌گیری‌ها متوقف و با واکنش‌های مختلفی از سوی فعالان بازار همراه شد.

در این زمینه نظرات مختلفی از سوی فعالان بازار ارائه شده و برخی معتقدند که حذف یا منتشر نکردن این قبیل اطلاعات از کاستی‌های بازار سرمایه ایران تلقی می‌شود اما افشای اطلاعات ورود و خروج پول یا میزان خرید و فروش اعتباری در مورد یک شخص (به تنهایی و غیرجمعی) در کل دنیا خلاف قانون و مقررات است.

نقص بازار سرمایه در ورود و خروج پول به کارگزاری‌ها و سیستم بانکی

«آراد پورکار»، کارشناس بازار سرمایه به خبرنگار ایران اقتصادی اعلام کرد: علم رصد جریان نقد، علمی است که این روزها در حال پیشرفت بوده و از اهمیت ویژه‌ای برای تصمیم‌گیری‌ها در بازار بین صنایع مختلف و نیز در خارج از بازار برخوردار است. وی بیان داشت: بحث ورود و خروج پول به کارگزاری‌ها و سیستم بانکی یکی از مهم‌ترین پارامترهایی است که می‌توان از طریق آن رکود یا رونق یک بازار یا صنعت را مورد بررسی قرار داد. اما متأسفانه تاکنون در این زمینه هیچ اقدامی از سوی سازمان بورس یا دیگر نهادهای تأثیرگذار صورت نگرفته است. به گفته این کارشناس بازار سرمایه، بررسی ورود و خرج پول به بازار سرمایه زمینه تحلیل بازار در زمان رکود و رونق را فراهم می‌کند.

پورکار ادامه داد: گاهی دیده می‌شود که بازار با خروج پول از صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت همراه می‌شود و از سوی دیگر نقدینگی در حال خروج از صنایع حاضر در بازار است. در این شرایط یکی از تحلیل‌هایی که مد نظر قرار می‌گیرد، این است که پول (یا نقدینگی) در حال خارج شدن از بازار سرمایه است که این شرایط به‌عنوان یک شرایط منفی برای کلیت بازارسرمایه (یا سهام) تلقی می‌شود. از طرفی این روند می‌تواند نشانه این باشد که نقدینگی در حال ورود به بازار ارز، مسکن و خودرو است. بنابراین رصد جریان‌های پولی در بازارها می‌تواند اطلاعات بسیار مهمی در اختیار فعالان بازار بگذارد. وی ادامه داد: در این میان یک تحلیل اشتباه در بازار وجود دارد، مبنی بر اینکه بسیاری از پول‌های خارج شده از معاملات سهام به دلایل مختلفی از جمله دریافت سود ثابت از کارگزاری‌ها (از طریق طرح‌های حامی برخی از کارگزاری‌ها) از کل بازار سرمایه خارج نمی‌شوند و در حساب کارگزاری‌ها می‌مانند تا در چند روز آینده دوباره وارد بازار شوند. اما اینکه پول‌های خارج شده از معاملات سهام در حساب کارگزاری‌ها مانده است یا به طورکامل از بازار خارج شده، به‌دلیل عدم افشای اطلاعات لازم از طرف مراجع ذی ربط به طور دقیق مشخص نیست و این موضوع تحلیل جریان‌های نقدینگی را با مشکل رو به رو می‌کند. در این زمینه اگر بتوان زمینه افشای آمار ورود و خروج پول از(به) حساب کارگزاری‌ها را فراهم کنیم، ضمن ایجاد شفافیت در تحلیل‌ها شاهد ایجاد کارایی در ساختار بازار سرمایه نیز خواهیم شد. از سوی دیگر اگر بخواهیم همین ساختار را در سیستم بانکی به کار بگیریم مسلماً بسیاری از تحلیل‌ها کامل‌تر خواهد شد، برای مثال می‌توان اعلام کرد که پول از بانک‌ها در حال خارج شدن است و وارد کارگزاری می‌شود یا بالعکس. این موضوع جزو مسائلی است که در شفاف‌سازی بازار کمک کننده خواهد بود و سازکاری ایجاد می‌کند که تحلیل جریان نقدینگی بین بازارها بهتر صورت می‌پذیرد.